

Yıl: 2, Sayı: 4, Eylül 2015, s.386-394

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Meltem Gökdağ BALTAOĞLU¹

YETİŞKİN EĞİTİMİNDE ÖĞRENME STRATEJİLERİ²

Özet

Bu araştırma yetişkin eğitimini planlama, öğretimi düzenleme aşamasında yapılacak çalışmalara ve alanyazına katkı getireceği düşüncesiyle, yetişkinlerin mevcut öğrenme stratejilerini belirlemek ve çeşitli değişkenlere göre incelemek için gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2014-2015 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Kursu'na katılan 350 yetişkin öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenciler 20 yaş ve üstü üniversite mezunu ya da mezun olmak üzere olan öğrencilerdir. Araştırmanın verileri öğrenme stratejileri ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek 36 maddeden oluşan dört faktörlü bir ölçektir ve ölçeğin güvenirlik çalışması kapsamında Cronbach Alfa katsayısı 0.92 bulunmuştur. Araştırma sonucunda kadınların erkeklere oranla öğrenme stratejilerini daha fazla kullandıkları ortaya çıkarken, mezun olunan okul türü ile kullanılan öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Anahtar kelimeler: Öğrenme Stratejisi, Yetişkin Eğitimi

LEARNING STRATEGIES IN ADULT EDUCATION

Abstract

This research has been performed in order to determine the existing learning strategies of adults and examine them according to several variables, in contemplation of that it would contribute to education planning, studies to be done during the teaching coordination phase and body of literature. The relational screening model has been used in this research. This research consists of 350 adult students who participated in Pedagogical Formation Course of Education Faculty of Anadolu University in 2014-2015 school year. These students include the ones who are above the age of 20 and graduates or about to graduate. The data of the research has been collected through learning strategies scale. The scale is a four-factor scale consisting of 36 items and Cronbach Alfa coefficient has been found 0,92 within the framework of scale reliability study. As a result of the research, it is revealed that women in comparison with men utilize the learning strategies more and no substantive relationship between the school type of graduation and the learning strategies utilized has been acquired.

Key Words: Learning Strategies, Adult Education

¹ Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi, meltem.gokdag@gmail.com

² 4th International Conference On Education, St. Petersburg, Russia'da sözlü olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Yirminci yüzyıldan bu yana, dünya sosyal, ekonomik ve kültürel olarak çok önemli değişim ve dönüşümler yaşamaktadır. Söz konusu bu değişimler bireylerin hayatları boyunca eğitim almalarını gerekli kılmakta ve buna bilinçli ve amaçlı olarak devam etmeleri gerekmektedir. Yaşam boyu eğitim bireyin kişilik sosyal ve mesleki alanda gelişimini amaçlayan içinde buldukları topluma ve bu hızlı değişimlere ayak uydurmalarını yardım eden tüm yaşam süresince devam eden geniş bir kavramdır. Duman'a (2000) göre yetişkin eğitiminin 3 temel amacı vardır. Bunlar: Toplumun gereksinim duyduğu niteliklere uygun bir yetişkinler toplumu oluşturmak, yetişkinlerin içinde yaşadıkları toplumun sorunlarının farkında olmaları ve bu sorunlara çözüm aramaları ve tüm yetişkinlerin kendilerini gerçekleştirme amacına uygun olarak bilgi, tutum gibi özelliklerini geliştirmeleridir.

Örgün eğitim bireyin ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmayabilir. Bireyin günlük hayatını topluma uyumlu bir şekilde sürdürebilmesi ve mesleğindeki gelişmeleri yakından takip edebilmesi için kendini yenilemesi gerekmektedir (Koç, 2006; Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Bunu sağlayabilmek için sistemli, planlı ve düzenli bir eğitim sürecine ihtiyaç vardır ki bu da yetişkin eğitimi ile mümkündür.

Yetişkin eğitiminde yurt dışı ve yurt içinde pek çok araştırma bulunmaktadır.

Yetişkin eğitiminin ise, öğrenenlerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulduğu ve öğrenmeyi öğretmenin temel alındığı bir süreçle yani öğrenen merkezli bir yaklaşımla düzenlenmesi durumunda daha etkili olacağı düşünülmektedir. Öğrenen merkezli yaklaşımlarda bireyin kendi öğrenmesini etkili biçimde sürdürebilmesi için öğrenmenin nasıl gerçekleştiği ile ilgili farkındalık kazanması gerekmektedir. Bu durum onların öğrenmelerini kolaylaştıracaktır. Öğrenme hakkındaki bilgi ve deneyim, öğrenme yaşantılarının yaşamboyu sürdürülmesine katkı getirecektir. Birey ancak öğrenme becerisine sahip olduğu zaman yaşam boyu öğrenen olacaktır (Selvi, Küçükler ve Sönmez, 2011). Bireyin öğrenme becerisine sahip olması da öğrenme stratejilerini öğrenip uygulaması ile mümkündür.

Öğrenme stratejisinin ne olduğuna dair pek çok tanım bulunmaktadır. Açıköz (2005), Öğrenme stratejisi öğrencinin öğrenme sırasında kullandığı ve öğrencinin kodlama sürecini etkileme amacıyla olan davranış ve düşüncelerdir. Amacının ise, "öğrencinin duyuşsal durumunu etkilemek ve onun yeni bilgiyi seçmesini, edinmesini, örgütlemesini ve bütünleştirmesini kolaylaştırmak" olduğunu vurgulamaktadır.

Senemoğlu (2002) ise, öğrenme stratejilerini, büyük ölçüde bilgiyi işleme kuramında açıklanan içsel bilişsel ve yürütücü biliş süreçlerine dayalı olarak öğrenenin kendi öğrenmesinde ve öğrenmesini yönlendirmede kullandığı stratejiler olarak nitelemektedir.

Öğrenme stratejileri, öğrencinin kolay ve kalıcı öğrenmesini sağlamanın yanı sıra, öğrenciyi bilinçlendirmekte, öğrencinin öğrenmedeki verimliliğini artırmakta, öğrenciye bağımsız öğrenebilme niteliği kazandırmakta, öğrencinin isteyerek ve zevk alarak öğrenmesine ve okul sonrası öğrenmelerine yardım etmektedir (Özer, 2001).

Sünbül (1998), öğrenme stratejilerinin öğrencilerin bağımsız olarak kendi öğrenme görevlerini gerçekleştirmelerini sağlayan teknikler, ilkeler ve alışkanlıklar olduğunu belirtmektedir.

Öğrenenlerin bilinçli olarak ya da olmaksızın kullandıkları pek çok öğrenme stratejisi bulunmaktadır. Bu öğrenme stratejileri birçok araştırmacı tarafından farklı biçimlerde sınıflandırılmıştır.

Temel olarak en genel biçimiyle öğrenme stratejileri

yineleme stratejileri (liste ezberleme, sesli okuma, değiştirmeden yazma ve satır altı çizme), *anlamlandırma stratejileri* (özetleme, not alma, başka sözcüklerle anlatma),

örgütlenme stratejileri (sınıflama, bilgi şeması oluşturma),

anlamayı izleme stratejileri (sorunu belirleme, çalışmayı planlama ve kendini değerlendirme)

duyuşsal stratejiler (güdülenmeyi sağlama, kaygıyla baş etme, zamanı etkili kullanma)

şeklinde beş grup altında sınıflandırılabilir (Güven, 2004; Özer, 1998; Weinstein ve Mayer 1986).

Öğrencilerin başarılarını artırmanın ve gelecek yaşantılarında sürekli gelişime açık bireyler olmalarını sağlamanın en etkili yollarında birisi onlara öğrenme stratejilerini seçme, kullanma, izleme, değerlendirme becerilerini geliştirmeleri sağlanmalı bu stratejilerin ne zaman ve nasıl kullanmaları gerektiği öğretilmelidir. Öğrencilerin kazanacağı bu stratejiler onların kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine ve sonuçta da başarılarını artırmalarına olanak sağlayabilecektir (Açıkgöz, 2005; Karakış ve Çelenk, 2007). Ayrıca farklı öğrenme stratejilerini kullanabilen ve yeni öğrenme stratejileri geliştirebilen öğrenciler kendi kendilerine etkili öğrenmeyi sağlayabilecektir (Tuncer ve Güven, 2007).

Kleppin (2007)'e göre, öğrenme stratejileri psikoloji ve pedagoji araştırmaları ve makaleleri için, hem eski hem de yeni bir konudur. Bu alanda yayınlanan araştırmaların çoğunluğunun konusu, öğrenmedeki başarı ile öğrenme stratejisi ya da öğrenme stratejisi ile öğretim yöntemleri arasındaki ilişkiye yöneliktir. Bu süreçte öğrenciler aktif öğrenen bireyler durumuna gelirken, öğretmenler de öğrencilerini bilgiye yönlendiren birer rehber olma görevini yerine getirmiş olacaktırlar (Tuncer ve Güven, 2007).

Dünyada ve ülkemizde öğrencilerin derslerde kullandıkları öğrenme stratejilerini tespit etmek amacıyla çeşitli ölçekler geliştirilmekte ve çalışmalar yapılmaktadır. Araştırmalarda öğrenme stratejilerinin, öğrenme stilleri, öz düzenlemeyi öğrenme, öz yeterlilik, güdü, dil öğrenme, akademik başarı gibi birçok yapıyla ilişkisi araştırılmış ve çalışmaların sonuçlarında anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Weinstein ve Mayer 1986; Wolters, 1999; Pintrich, 2000; Baker ve Boonkit, 2004; Dembo, Junge ve Lynch (2006) ve yurtiçinde ise Erden ve Demirel,1991; Babadoğan, 1996; Somuncuoğlu ve Yıldırım,1998; Sucuoğlu, 2006; Güven, 2004; Zengin ve Seven, 2007; Tunçer ve Güven, 2007; Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2011 Eyüp, Stebler ve Yurt, 2012).

Öğrenme stratejileri ve yetişkin eğitim başlığı adı altında yapılmış olan araştırma bulgusuna pek rastlanmamıştır.

Bu sebeple öğrenme stratejilerine, yaşam boyu öğrenme kapsamındaki yetişkinlik eğitimi için gereksinim duyulmakta, öğrenmeyi öğrenme sürecinde ve bireyin kendi yaşamındaki görev ve sorumlulukları yerine getirmede bulunduğu alanın özelliklerine uygun sahip olduğu öğrenme stratejilerini kullanmaları bilgi çağına özgü yetişkin rollerini yerine getirebilmeler için destek

olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla öğrenenlerin yaşları hangi aralıkta olursa olsun öğrenme stratejilerini öğrenmeye ve kullanmaya ihtiyaçları olduğu söylenebilir.

Bu araştırmada ise, yetişkinlerin mevcut öğrenme stratejilerini belirlemek ve çeşitli değişkenlere göre incelemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda yetişkinlerin cinsiyetlerine göre kullandıkları öğrenme stratejileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir? Ve yetişkinlerin mezun oldukları okul türüne göre kullandıkları öğrenme stratejileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir? Sorularına yanıt aranmaktadır. Elde edilen sonuçların yetişkin eğitimini planlamada, öğretimi düzenlenme aşamasında yapılacak çalışmalara ve alanyazına katkı getireceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma iki ve daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişimin varlığı ve/veya derecesini araştıran genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2014-2015 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Kursu'na katılan 255'i kadın 95'i erkektotam 350 yetişkin öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeklerden birini doldurmayan, eksik ya da hatalı dolduran, cinsiyetini ya da bölümünü belirtmeyen 50 denek araştırma kapsamından çıkartılmıştır. Bu öğrenciler 20 yaş ve üstü üniversite mezunu ya da mezun olmak üzere olan öğrencilerdir. Bir ders saatinde öğrenciler öğrenme stratejileri ölçeğini yanıtlamışlardır.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacı tarafından öğrencilere uygulanan "Öğrenme Stratejileri Ölçeği" ile toplanmıştır.

Öğrenme Stratejileri Ölçeği

Selvi, Küçüker, Sönmez, 2011'in Arias ve Justica (2003) tarafından yükseköğretim öğrencileri için geliştirdikleri ölçekten uyarladıkları, "ACRA-Yükseköğretim Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin" dili İngilizce olup ölçek üç faktörlü bir yapı altında toplam 44 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğinin belirlenmesinde açımlayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda, uyarlanmış ölçek özgün ölçekten farklı olarak dört faktörlü bir yapı göstermiş ve 36 maddeden oluşmuştur. Geçerlik çalışması sonucunda madde yüklerinin 0.43 ile 0.77 arasında olduğu saptanmıştır. Ölçekte yer alan dört faktörün birlikte açıkladıkları toplam varyans %41,34'tür. Ölçeğin güvenilirlik çalışması kapsamında Cronbach Alfa katsayısı 0.92 bulunmuştur. Dört boyutun iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla 0.84, 0.84, 0.81 ve 0.72 olarak hesaplanmıştır. Analizler sonucunda, öğrenme stratejisi ölçeğinin, yükseköğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğuna karar verilmiştir.

Veri Analizi

Verilerin analizinde araştırmanın alt problemleri dikkate alınarak grupların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Parametrik testlerin uygunluğu test edildikten sonra Aritmetik Ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlılığını belirlemek amacıyla t-Testi ve tek yönlü Varyans analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Cinsiyete Göre Yetişkinlerin Kullandıkları Öğrenme Stratejileri Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir?

Yetişkinlerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin, cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini belirlemek için t-Testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 Yetişkinlerin Cinsiyetlerine Göre Kullandıkları Öğrenme Stratejileri, Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t-Testi Sonuçları

Strateji	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	SS	Sd	t	p
Çalışma Alışkanlıkları	Kadın	255	4.30	.44	348	2.5	p<.05*
	Erkek	95	4.16	.41		2.5	
Anlamlandırma/Anlamayı izleme	Kadın	255	4.32	.45	348	3.6	p<.05*
	Erkek	95	4.16	.49		3.5	
Örgütlenme	Kadın	255	4.19	.65	348	2.1	p<.05*
	Erkek	95	4.01	.73		2.0	
Güdüleme	Kadın	255	4.11	.72	348	1.1	Fark önemsiz
	Erkek	95	4.01	.75		1.0	
Toplam	Kadın	255	149.9	14.16	348	3.3	p<.05*
	Erkek	95	144.2	14.01		3.3	

*p<.05

Tablo 1’e göre öğrenme stratejileri ölçeğinin tüm alt boyutlarında kadın yetişkinlerin kadın aritmetik ortalamalarının erkek yetişkinlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Aritmetik ortalamalar arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonuçları kadınların öğrenme stratejilerinin güdüleme alt boyutu dışında tüm alt boyutlarda erkeklere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Yetişkinlerin öğrenme stratejileri toplam puan ortalamaları, kadınlarda 149.9, erkeklerde 144.2 olarak bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan t testi sonuçlarına göre, öğrenme stratejileri toplam puan ortalamaları, yetişkin kadınların lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuçlara göre kadınların erkeklere göre öğrenme stratejilerini daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Yetişkinlerin mezun oldukları okul türüne göre kullandıkları öğrenme stratejileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?

Yetişkinlerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin, mezun oldukları okul türüne göre değişip değişmediğini belirlemek için varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2 Yetişkinlerin Kullandıkları Öğrenme Stratejileri Aritmetik Ortalama, Standart Sapmaları ve Varyans Çözümlemesi Sonuçları

	Bölüm	n	$\bar{x}$	SS	F	p
Çalışma alışkanlıkları	Edebiyat	231	4.28	.44	1.116	.349
	Fen/ Mat	59	4.22	.43		
	İktisat/İşl	13	4.18	.30		
	Görsel tas	11	4.47	.35		
Anlamlandırma / anlamayı izleme	Edebiyat	231	4.29	.47	.950	.435
	Fen/ Mat	59	4.20	.50		
	İktisat/İşl	13	4.18	.50		
	Görsel tas	11	4.46	.34		
Örgütlenme	Edebiyat	231	4.22	.61	2.514	.042
	Fen/ Mat	59	3.92	.89		
	İktisat/İşl	13	4.14	.61		
	Görsel tas	11	4.22	.67		
Güdüleme	Edebiyat	231	4.15	.71	1.493	.204
	Fen/ Mat	59	4.04	.75		
	İktisat/İşl	13	4.06	.53		
	Görsel tas	11	4.21	.38		

p<.05

391

Tablo 2 incelendiğinde öğrenme stratejileri ölçeğinin tüm alt boyutlarında Görsel Tasarım/Güzel Sanatlar Bölümü yetişkinleri diğer bölümlerin yetişkinlerine göre daha yüksek aritmetik ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Edebiyat Bölümü yetişkinleri ise, güdüleme alt boyutunda Görsel Tasarım/Güzel Sanatlar Bölümü yetişkinleri ile aynı puan aldığı görülmektedir.

Bölümlere göre yetişkinlerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin aritmetik ortalamalarında görülen farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan varyans çözümlemesi sonucunda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Cinsiyete göre yetişkinlerin kullandıkları öğrenme stratejileri anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın birinci alt boyutunda elde edilen sonuçlar da kadınların hem toplam ölçek puanı hem de güdüleme boyutu dışındaki tüm alt boyutlarda erkeklere göre öğrenme stratejilerini daha fazla kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Alan yazına bakıldığında öğrenme stratejileri kullanım ve cinsiyet konusunu beraber inceleyen araştırmaların bulguları konu alanlarına göre farklılık göstermektedir.

Bu araştırma bulgusunu destekleyen pek çok araştırma olduğu tespit edilmiştir (Özkal ve Çetingöz, 2006; Saban ve Bal, 2010; Şahin ve Çakar, 2011) . Bunun yanında yurtdışında yapılan araştırmalarda da benzer bulgulara rastlamak mümkündür (Oxford ve Nyikos, 1989; Kaylani, 1996; Green ve Oxford, 1995; Sheorey, 1999).

Bu bulgular ışığında yetişkin kadınların daha fazla öğrenme stratejilerini kullandıkları söylenebilir.

Yetişkinlerin mezun oldukları okul türüne göre kullandıkları öğrenme stratejileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?

Araştırmanın ikinci alt boyutunda elde edilen bulgulara bakıldığında; tüm alt boyutlarında (çalışma alışkanlıkları, anlamlandırma, örgütleme, güdüleme) Görsel tasarım/güzel sanatlar bölümü diğer bölümlere göre daha yüksek aritmetik ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Edebiyat Bölümü ise, örgütleme strateji boyutunda Görsel tasarım/güzel sanatlar bölümü ile aynı puan aldığı görülmekle beraber bölümler arasında anlamlı farklılık elde edilememiştir.

Yetişkinlerin öğrenme stratejilerini kullanmaları kuşkusuz ömür boyu öğrenenler olarak hayatlarında önemli rol oynamaktadır. Öğrenme stratejisini kullanmayan bu konudan habersiz olan yetişkinler için özel öğrenme stratejileri programları düzenlenmeli. Öncelikle hangi stratejileri farkında ya da olmayarak uyguladıkları tespit edilmeli ve kullanmadıkları stratejiler öğretilmelidir. Ayrıca öğrenimleri boyunca öğrenme stratejilerinin öğretimi programlarının içeriğinde yer almalıdır. Bazı bölümlerin neden bazı öğrenme stratejileri daha fazla kullandıklarına yönelik araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. (2005). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*, İzmir; Kanmaz Matbaası
- Babadoğan,C. (1996). *Modern Öğretim Stratejilerinin Öğretim-Öğrenim Süreçlerine Yansımaları*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi
- Baker, W. & Boonkit, K.(2004). Learning Strategies in Reading and Writing: EAP Contexts *RELC Journal*, 35, 299-328.
- Dembo, M. H., Junge, L.G., & Lynch, R. (2006). Becoming a self-regulated learner: implications for web-based education. In H. F. O’Neil, & R.S. Perez (Eds.), *Web-based learning: Theory, research, and practice* ,185-202. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Duman, A.(2000). *Yetişkin Eğitimi*, Ütopya Yayınları, Ankara.
- Erden, M., Demirel, M. (1991) “*İlkokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kullandıkları Öğrenme Stratejilerinin Etkililiği*”, İzmir 1. Eğitim Kongresi Bildirileri, 25–27 Kasım 1991, Buca Eğitim Fakültesi Yayını.
- Eyüp, B., Stebler, Z. ve Yurt, S. (2012). *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özetleme Stratejilerini Kullanmadaki Eğilimleri*. Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 1(1), 22-30.
- Green, J.M., & Oxford, R. (1995). A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender. *TESOL Quarterly*, 29(2), 261-297.
- Güleç, Çelik ve Demirhan (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme, *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.

- Güven, M. (2004). Öğrenme Stilleri ile Stratejileri Arasındaki İlişki. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları
- Karakış, Ö., Çelenk, S. (2007). *Farklı Fakültelerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Genel Öğrenme Stratejileri*. AİBU, Eğitim Fakültesi Dergisi, 1.
- Kaylani, C. (1996). The influence of gender and motivation on EFL learning strategy use in Jordan. In R.L.
- Koç, G. (2006). Yaşamboyu Öğrenme. *Eğitimde Yeni Yönelimler*, Ed. Özcan Demirel, Pegem A Yayınları, Ankara.
- Oxford, R. and Nyikos, M. (1989). Variables affecting choices of language learning strategies by university students. *Modern Language Journal*, 73, 291-300.
- Özer, B. (1998). Öğrenmeyi Öğretme. Ayhan Hakan (Ed.), *Eğitim Bilimlerinde Yenilikler*, 146-164. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı.
- Özer, B. (2001). *İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarının Eğitim Programlarında Öğrenme Stratejileri*. Eğitim Bilimleri ve Uygulama, 1(1), 17-32.
- Özkal, N., Çetingöz, D. (2006). Akademik başarı, cinsiyet, tutum ve öğrenme stratejilerinin kullanımı, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 46, 259-275.
- Pintrich, R. R. (2000). *The role of goal orientation in self-regulated learning*. In Boekaerts, M., Pintrich, P. R., ve Zeidner, M. (Eds.), *Handbook of Self-regulation*, 451-501, San Diego, CA: Academic Press.
- Saban, İ. A, Bal A.P. (2010). Matematik ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin öğrenme stratejilerinin bazı sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 11(2), 1-19.
- Saracaloğlu, A., Karasakaloğlu, N. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının okuduğu anlama düzeyleri ile çalışma ve öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36, 161.
- Selvi, K., Küçüker, F. ve Sönmez, B. (2012) Acra-Yükseköğretim Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Uyarlanması Çalışması. 2. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi. Eylül, Bolu.
- Senemoğlu, N. (2002). Gelişim Öğrenme Ve Öğretim Kuramından Uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sheorey, R. (1999). An examination of language learning strategy use in the setting of an indigenized variety of English, *System*, 27, 73-190.
- Somuncuoğlu, Y. & Yıldırım, A. (1998). Öğrenme Stratejileri: Teorik Boyutları, Araştırma Bulguları ve Uygulama için Ortaya Koyduğu Sonuçlar (Learning Strategies: Theory, Research and Implications for Practice). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 22 (110), 31-39.
- Sucuoğlu, H. (2006). *Biyoloji Derslerinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Geliştirilmesi*. Çağdaş Eğitim Dergisi, 327: 36-41.

- Sünbül, A. M. (1998). Öğrenme Stratejilerinin Öğrenci Erişi ve Tutumlarına Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: H. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, H., Çakar, E. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdülenme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.
- Tuncer, B. K., ve Güven, B. (2007). *Öğrenme Stratejileri Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları, Hatırda Tutma Düzeyleri ve Derse İlişkin Tutumları Üzerinde Etkisi*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Dergisi, Cilt4,Sayı 11, (1-20)
- Weinstein, E. and Mayer, E. (1986). *The teaching of learning strategies. Handbook of Research On Teaching*. (Ed:M. C. Wittrock) New York: Macmillan, 315-327.
- Wolters, A. C. (1999). The relation between high school student' motivational regulation and their use of learning strategies, effort and classroom performance, *Learning and Individual Differences*,11(3), 281-289.
- Zengin, B., Seven, M. A. (2007). *İkinci dil öğrenme stratejileri ve algılama farklılıkları*. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(2), 99-109